

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/106/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614205951
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1614205951.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a JUDr. Jany Vlčkovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina proti žalovanému: F. P., A.. XX.X.XXXX, W. X. XXX o zaplatenie 1 490,91 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 9.3.2021, č.k. 5C/802/2015-48, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej zamietajúcej časti mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 10,45% zo sumy 1 490,91 eur od 22.5.2014 do 15.6.2016, nezaplatené sankčné poplatky vo výške 27,42 eur a úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 84,81 eur od 12.3.2014 do zaplatenia, a to v pravidelných mesačných splátkach vo výške 100 eur splatných vždy k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Vo zvyšnej zamietajúcej časti sa rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi sa proti žalovanému priznáva nárok na plnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1 490,91 eur, úroky vo výške 84,81 eur a úrok z omeškania vo výške 8% ročne z istiny 1 490,91 eur od 12.3.2014 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach vo výške po 100 eur, vždy k 20. dňu v mesiaci stým, že prvá splátka bude splatná v mesiaci po právoplatnosti rozsudku, pod stratou výhody splátok, pričom nezaplatením čo i len jednej zo splátok sa stane splatný celý dlh. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške rozhodne samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2, § 504 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 53 ods. 9, § 565, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 1, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a vecne tým, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný po poskytnutí úveru v sume 2 500 eur v dohodnutých splátkach riadne a včas nesplácal, pričom zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uviedol, že povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v pravidelných 60 mesačných splátkach dohodnutých vo výške 53,67 eur so splatnosťou vždy k 15. dňu v mesiaci počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol úver poskytnutý. Žalobca po tom, čo bol žalovaný v omeškanií so splátkami, pristúpil listom zo dňa 17.2.2014 k zosplateniu celého úveru a vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu vo výške 1 567,04 eur

v lehote do 11.3.2014. Pokiaľ ide o zmluvný úrok vo výške 10,45% ročne, ktorý si žalobca uplatnil z nezaplatenej istiny od 22.5.2014 do zaplatenia, v tejto časti žalobu zamietol, nakoľko podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia nepatrí. Vychádzal pritom z uznesenia Ústavného súdu SR sp.zn. ÚS IV. 476/2012 zo dňa 18.9.2012. Vo vzťahu k ďalšiemu nároku - poplatkov za upomienky dospel k záveru, že žalobca v tejto časti neunesol dôkazné bremeno, preto aj v tejto časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania z uplatnenej istiny 1 490,91 eur vo výške 8% ročne od 12.3.2014 (prvý deň omeškania) do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a žalobcovi, ktorý bol neúspešný len v nepatrnej časti, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti uvedenému rozsudku žalobca podal odvolanie v rozsahu, v ktorom súd zamietol nárok na nezaplatené sankčné poplatky vo výške 27,42 eur (vyčíslené úroky z omeškania), úrok vo výške 10,45% ročne z nezaplatenej istiny od 22.5.2014 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatených úrokov od 12.3.2014 do zaplatenia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p., t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Trval na tom, že má nárok na zmluvný úrok aj za čas po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. S poukazom na § 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka ako aj § 16 ods. 1 a § 13 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch mal za to, že nárok veriteľa na dohodnutý zmluvný úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Poukázal na to, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľ, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. V súvislosti s uvedeným názorom odkázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR. Ďalej namietal, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zisťiteľné, ktoré konkrétne zákonné ustanovenie a na základe akého právneho predpisu sa stalo základom záveru, keď súd nepriznal žalobcovi nárok na uplatnený úrok z omeškania vo výške 27,42 eur a na úrok z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatených úrokov 84,81 eur od 12.3.2014 do zaplatenia, ktoré si žalobca uplatnil v žalobe. Z uvedeného dôvodu považoval napadnutý rozsudok v tejto časti za nepreskúmateľný. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

6. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods.2 C.s.p.).

7. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia istiny vo výške 1 490,91 eur, vyčíslených zmluvných úrokov vo výške 84,81 eur, vyčíslených úrokov z omeškania vo výške 27,42 eur, zmluvných úrokov vo výške 10,45% ročne z nezaplatenej istiny od 22.5.2014 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatenej istiny a nezaplatených úrokov od 12.3.2014 do zaplatenia a poplatkov za upomienky vo výške 60 eur. Predmetom odvolacieho konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sankčných poplatkov (27,42 eur), zmluvných úrokov vo výške 10,45% ročne z istiny 1 490 eur od 22.5.2014 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatených úrokov (84,81 eur) od 12.3.2014 do zaplatenia. Zamietajúci výrok, ktorým súd nepriznal žalobcovi poplatky za upomienky vo výške 60 eur nebol odvolaním napadnutý, preto ani nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom

alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

10. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

11. Je potrebné konštatovať, že súdna prax bola v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia nejednotná v otázke kumulácie zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru, a to s prihliadnutím na zákonnú ochranu spotrebiteľa.

12. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých sa výslovne riešila predmetná právna otázka, a ktoré zároveň možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

13. Ide predovšetkým o uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.6.2020, v ktorom najvyšší súd vyslovil, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. K uvedenému právnomu záveru sa pripojili aj iné senáty najvyššieho súdu vo svojich rozhodnutiach sp.zn. 8 Cdo/118/2020, 7Cdo/186/2020. 2Cdo/115/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020, 8Cdo/221/2019, 2Cdo/241/2019.

14. V prejednávanej veci pritom možno vychádzať z rovnakých záverov ako najvyšší súd, zohľadňujúc zistený skutkový stav veci, t.j., že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu o spotrebiteľských úveroch, čo je aj prípad prejednávanej veci. Zároveň je možné konštatovať, že zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods.3 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere (§497 a nasledujúce). Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods.2 OZ).

15. Najvyšší súd vyslovil, že „zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitúciou slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednávania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo“.

16. Odvolací súd ďalej poukazuje na záver rozhodnutia najvyššieho súdu, podľa ktorého „pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ,

ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplataenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody“.

17. So zreteľom na vyššie uvedené, opierajúc sa o právne závery najvyššieho súdu, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď vyslovil, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru. V danom prípade preto bolo potrebné napadnutý rozsudok zmeniť tak, že uvedenému žalobnému nároku (spočívajúcemu v zmluvnom úroku po zosplatnení úveru) súd vyhovie. Odvolací súd však dáva do pozornosti, že v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru má žalobca nárok na zmluvný úrok iba za obdobie vopred dohodnuté v zmluve o úvere, ktorým je doba riadneho splácania úveru t.j. do času konečnej splatnosti úveru, v danom prípade do 15.6.2016, keďže žalobca má nárok na zmluvné úroky iba do tohto termínu konečnej splatnosti úveru, t.j. do dohodnutej doby trvania povinnosti splácať úver.

18. Zároveň je potrebné prisvedčiť námietke žalobcu, že súd prvej inštancie zamietajúc vo zvyšku žalobu, opomenul v odôvodnení uviesť, z akých dôvodov dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby v časti sankčných poplatkov a úroku z omeškania z nezaplatených úrokov (odôvodnil iba zamietnutie poplatkov za upomienky vo výške 60 eur z dôvodu neunesenia dôkazného bremena). Odvolací súd preskúmajúc napadnuté rozhodnutie vyhodnotil nárok žalobcu v tejto časti za dôvodný. V prípade nároku na sankčné poplatky ide o vyčíslený úrok z omeškania do 11.3.2014 z nezaplatenej istiny (27,42 eur), a v prípade nároku na úrok z omeškania z nezaplatených úrokov ide o úrok z omeškania z vyčíslených zmluvných úrokov vo výške 84,81 eur, ktorý patrí veriteľovi v zmysle § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, keďže dlžník sa dostal s plnením dlhu do omeškania.

19. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nezaplatené sankčné poplatky vo výške 27,42 eur, úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 84,81 eur od 12.3.2014 do zaplataenia a zmluvný úrok vo výške 10,45% ročne zo sumy 1 490,91 eur od 22.5.2014 do 15.6.2016 a zamietajúci výrok vo zvyšnej časti, t.j. v časti o zaplataenie zmluvného úroku od 16.6.2016 do zaplataenia, potvrdil. Zároveň rozhodol o povolení splácať dlžnú sumu v splátkach v súlade s návrhom žalovaného, ktorému bolo vyhovené prvoinštančným súdom vo vzťahu k prisudzujúcemu nároku.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a nárok na ich náhradu priznal úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému zohľadňujúc úspech v spore čo do uplatňovanej istiny.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon

pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).